

De Joodse Leerlingen

Op 16 augustus 1941 gaat een circulaire uit namens het Departement van Opvoeding, Wetenschap en Cultuurbescherming. In deze circulaire, die aan inspecteurs, besturen en directies van alle Nederlandse onderwijsinstellingen gericht wordt, staat te lezen dat op korte termijn schoolkinderen “die van Joodsche bloede zijn of als zoodanig worden beschouwd” van de gewone scholen verwijderd dienen te worden, en samengebracht in eigen afzonderlijke scholen. Er wordt daarom gevraagd om lijsten met namen van Joodse leerlingen. Alle scholen dienden na te gaan hoe groot het aantal Joodse leerlingen was en deze gegevens over te dragen aan het Departement en het gemeentebestuur.

Op 19 augustus 1941 stuurde het onderwijsdepartement in Den Haag een brief naar de Nederlandse scholen, ‘niet voor publicatie in welke vorm ook bestemd’. Daarin werd bekendgemaakt dat de Rijkscommissaris op korte termijn maatregelen wenste om te komen tot afzonderlijke joodse scholen, reden om de aangeschreven onderwijsinstellingen te vragen naar de namen van de daarvoor in aanmerking komende leerlingen.

Hoe dan ook, vanaf 1 september 1941 mochten joodse scholieren niet meer naar scholen waar ook andere kinderen les kregen. De wethouder van onderwijs kreeg de taak om voor de ‘verdreven’ scholieren een tijdelijke locatie te zoeken waar ze alsnog les zouden kunnen krijgen.

Omdat gegevens ontbreken is niet na te gaan hoeveel leerlingen van Joodse afkomst in die periode de Ambachtsschool bezochten. Onder de leerlingen was het ook vaak helemaal niet bekend of iemand Joods was of niet. Eén leerling vertelde het volgende:

Er was een joodse jongen in mijn klas, Alfred. Zijn vader en moeder woonden in de huisjes die vroeger bij de Bijenkorf stonden. Daar zaten ze in een achterkamer ondergedoken. Ik ben nog een keer met Alfred mee naar zijn huis gegaan, toen heb ik zijn ouders ook ontmoet. Later was hij in enen weg. Ik heb hem nooit meer gezien. Het was een grote jongen met een stevige bril op, ik kan ‘m zo uittekenen. Tja, wat dacht je? Je was jong, je wist niet wat er om je heen gebeurde, wat er met de joden gebeurde. Pas naderhand ga je prakkizeren...

Voor de opvang van de leerlingen had de gemeente 2 panden op het oog t.w. het gebouw van Christelijke belangen in de Botenmakersstraat en het gebouw van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen in de Czaar Peterstraat. Het werd het laatste gebouw.

Bron: van mei tot mei van Erik Schaap.